

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in aprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Bollettino No 870 Grandi successi aerei nel cielo di Malta e Tobruk

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:
La giornata è trascorsa calma sul fronte egiziano.

Nei pressi di Tobruk nostri cacciatori hanno intercettato una formazione di quadrimotori americani, abbattendone uno in fiamme, un altro velivolo nemico veniva distrutto da aviatori germanici, mentre un terzo precipitava colpito dal tiro delle armi di un nostro reparto del Genio.

Unità aeree dell'Asse hanno rinnovato intense azioni di bombardamento sugli aeroporti di Malta, inquadrandone ripetutamente gli obiettivi.

Nel cielo dell'Isola l'aviazione nemica perdeva in combattimento 15 »Spitfire«.

Vojno poročilo št. 870 Letalski uspehi nad Malto in Tobruk

Uradno vojno poročilo št. 870 pravi:
Na egiptovskem bojišču je dan potekel mirno.

Blizu Tobruka so naši lovci prestregli skupino angleških štirimotornikov ter enega sestrelili v plamenih, drugo letalo so uničili nemški letalci, tretje pa je treščilo na tla, ko so ga zadeli strelci nekega našega pionirskega oddelka.

Osne letalske enote so obnovile žive bombniške nastope proti letališčem na Malto in znova zadele tamošnje cilje.

Nad otokom je nasprotnikovo letalstvo v boju izgubilo 15 letal vrste »Spitfire«.

Nemška sodba o praznem Rooseveltovem in Churchillovem govoru o drugi fronti

Berlin, 14. oktobra. s. V berlinskih političnih krogih pripominjajo, da sta govora, ki sta ju nedavno imela Churchill in Roosevelt, prav zanimiva zaradi mnogih podobnih si izjav. Niti angleški ministri predsednik niti predsednik Združenih držav se nista dotaknila bistvenih zadev. Oba sta govorila o zelo splošnih stvareh, ki v poslušalcih lahko vzbujajo razne utvare. Churchill na primer se je skrbno izogibal, da bi se — čeprav le naravno — dotaknil znamenitega Stalinskega pisma, Roosevelt pa se je glede tega omejil le na izjavo, da bo sicer prišlo do drugega bojišča, vendar pa da ne more iz razumljivih razlogov dati nobenih podatkov ali razlag. Oba govornika sta nesramno potvarjala resnico, ko sta si drznila trditi, da vsebino zadnjih govorov, ki so jih imeli Hitler, Göring, Ribbentrop in Goebbels prevečala, da sta hotela sleparski razlagi dati videz resnice, kakor sta to storila že s smešnimi izjavami, da so angleški porazi prav za prav resnični koraki k zmagi zavezniških narodov, medtem ko so zmage Osi in uspešni nastopi Japonske mejniki na poti, ki vodi do pogube. Treba je priznati, da je Churchill spretno uporabil izgovor, ko je dejal, da je vojna stopila v zelo trdo dobo in da so še smrtne nevarnosti. Nasprotno pa je bil Roosevelt poln veselih nad, najbrž zaradi tega, da bi javno mnenje spravil do tega, da bi pogotil grenek griljaj, ki mu ga je mornariško ministristvo pripravljalo: javnosti je namreč bilo treba povedati, da je ameriško brodogradništvo v preteklem avgustu spet utrlo zelo hude izgube v Salomonskih vodah.

V berlinskih političnih krogih sodijo, da so nekatere razlage radijskega govornika Walneya Herda mnogo bolj zanimive, kakor pa sta bila govora obeh predsednikov. Omenjeni govornik se je bavil s sedanjim vojnimi položajem ter z možnim razvojem. Dejal je med drugim, da zavezniški leta 1918 niso dobili vojne zaradi vojaške premoči, marveč zaradi večje duhovne in nprave sile, ker so namreč imeli moč spraviti nemški narod do tega, da je pristal na 14 Wilsonovih točk. Tudi zdaj bi morali uporabiti podobno silo, da bi

Ameriški načrti glede Turčije in Dardanel po vojni

Carigrad, 14. okt. a. List »Tafviri Efkar« se bavi s člankom, ki ga je profesor Renner z ameriškega vseučilišča Columbia napisal za tednik »Collier«. Profesor, ki je zelo blizu Rooseveltu, razlaga »Atlantsko listino« v zvezi z bodočo usodo Evrope in ob domnevi, da bodo bogataške demokracije vojno dobile. V tem primeru naj bi Turčija po prividih tega profesorja, vojskovodje, ki ga navdihuje sam predsednik Združenih držav, bila potisnjena iz Evrope in bi morala Dardanele odstopiti Rusiji. Velja pripomniti, da prinaša tednik na ovitku in med člankom zemljevid, ki pojasnjuje te pustolovske ameriške načrte. Članek v turškem listu izreka nevoljo in stud vse Turčije zaradi sestavka v ameriškem listu in pravi, da ima ameriški načrt namen uničiti male države, to pa v popolnem nasprotju z angleškimi in ameriški izjavami o tem, da sta Anglija in Amerika hoteli vojno proti državam Osi prav zaradi tega, da osvobodita in rešita male države.

Podpredsednik grške vlade Logotetopulos je sporočil, da bodo na vseučilišču v Solunu odprli zdravstveni in bogoslovni oddelek, da bi s tem razbremenili vseučilišče v Atenah.

Nemške čete strle več sovjetskih oddelkov na Kavkazu

Letalski napadi na Groznij — Sovjetski napadi pri Stalingradu in ob Donu zavrtnjeni

Hitlerjev glavni stan, 14. oktobra. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

V severozahodnem delu Kavkaza je bila v težavnih gozdnatih bojih zopet obkoljena in uničena močna sovjetska skupina. Sovjetski napadi so bili na drugih mestih razbiti po uspešnem topniškem ognju. Južno od Tereka so se končali z oklepni oddelki podprti sovjetski protinapadi brez uspeha. Nemški in romunski oddelki bojnih letal so uspešno obmetavali z bombami vseh mer sovjetska središča za preiskrbo in premikajoče se čete na obeh straneh reke Volge.

Veliki požari, ki so nastali zaradi nedavnih napadov v pomembnem petrolejskem središču Groznem, so bili v nočnih letalskih napadih še razširjeni.

Okrog Stalingrada in na bojišču ob Donu so nemške in madžarske čete v kali zatrle poskušene krajevne sovjetske napade.

Na srednjem in severnem odseku vzhodnega bojišča je med stalnim slabšanjem vremena delovalo samo topništvo in so bili na delu ogledniški oddelki, pri čemer je španska Sinja divizija v protisunko odbila napadajoče Ruse in jim prizadela hude krvave izgube.

Letalstvo je obstreljevalo sovjetski promet na važnih železniških progah na valdajskem področju in doseglo zadetke na vlakih in izkladališčih.

Na Malto so nemška in italijanska bojna letala podnevi in ponoči zelo uspešno bombardirala angleška letališča. V hudih letalskih bojih je izgubil nasprotnik 50 letal, dočim smo izgubili 10 lastnih letal.

Žilavo in tiho delo italijanskih čet na bojišču ob Donu

Bojišče ob Donu, 14. oktobra. s. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Čeprav uradna vojna poročila svetu ne javljajo kaj izrednega, se na bojišču vendarle dogajajo važne stvari, ko italijanske čete prekrizajo sovjetskim silam sleherni nakano, kadar se te pripravljajo na kak zahrbtn udar in kadar hočejo vdreti v italijansko bojno črto, da bi kaj izvedeli o naših silah in razporeditvah in po tem mogli soditi o italijanskih namerah. V preteklih dneh je bilo sovjetsko ogledniško delovanje prav posebno živahno ob levem krilu in na srednjem odseku italijanske boje črte. Sovjeti so z močnimi ogledniškimi oddelki skušali celo prekopati reko Don, a njihova namera je bila že v kali zatrta. Le neznatnim skupinam se je posrečilo priti na

drugi breg in so tam napadle italijanske prve straže. Vendar pa so bile takoj zavrtnjene in so se morale po hudih izgubah umakniti na svoje odhodne postojanke. Nato so italijanske čete presenetile sovjetske čete z nenadnim udarom, ki je uspel. Neki italijanski ogledniški oddelki je prekopali Don, uničili nekaj strelskih postojank in zaplenili orožje.

Zagotovitev preskrbe za Nemce, prizadete po letalskih napadih in po vojni

Luksemburg, 14. okt. s. Nemški državni tajnik za gospodarstvo dr. Landfried je imel govor, v katerem je med drugim dejal, da bo po vojni omejitev porabe raznih življenjskih potrebščin kaj hitro nehala, čeprav nekateri ljudje mislijo drugače. Navzlic vojni bo Nemčija preskrbela nemškemu ljudstvu vse te potrebščine v popolni meri. Zlasti bo poskrbela, da se popravi škoda, ki so jo pretrpeli nemški državljani zaradi letalskih bombardiranj. V zvezi s tem bo prihodnje mesece izveden poseben načrt, ki naj tistim, ki so trpeli pri napadih škodo, takoj zagotovi neobhodno potrebne stvari za življenje, stvari, ki jih bodo izdelovali v množici in bodo vse iste vrste in mere. Podjetja, ki bodo te stvari izdelovala, bodo enako urejena kakor podjetja v vojni industriji.

Nasprotje med japonskimi vojnimi poročili in med ameriški priznanji o izgubah pri Salomonih

Tokio, 14. oktobra. s. Agencija »Dones« sporoča, da je glasnik japonskega mornariškega ministra poudaril nasprotje med poročilom ameriškega ministristva, ki naznanja uničenje treh križark vrste »Minneapolis«, ob prvi pomorski bitki pri Salomonih in med poročilom japonskega vrhovnega poveljstva z dne 14. avgusta, ki oznanja, da je v isti bitki bilo uničenih 21 ameriških vojnih ladij, med njimi ena križarka vrste »Wichita«, 5 križark vrste »Astoria«, majhna križarka vrste »Omaha«, 2 lahki neugotovljeni križarki, 9 rušilcev in 3 podmornice. Potopljene pa so bile še druge ladje, pravi omenjeni glasnik, in sicer: 2 težki križarki vrste »Australia«, težka križarka

neugotovljene vrste, lahka križarka vrste »Achilles«, hudo pa je bilo poškodovanih 10 prevoznih ladij, 3 rušilci in bojna ladja neugotovljene vrste. Skupno število letal, sestreljenih pri tej priliki, znaša 58. Glasnik pripominja, da so po koncu pomorske bitke Amerikanci odločno odbili misel, da bi priznali, če so imeli izgube, ki jih zdaj samo delno priznavajo. Dejstvo, da amerikanci skrivajo svoje resnične izgube, je poudaril glasnik, dokazuje popolno točnost japonskih vojaških poročil. Ameriška javnost lahko pričakuje, da bodo oblasti dale nova priznanja glede izgub v prvi pomorski bitki za Salomone, ki je bilo potopljenih 13 angleških in ameriških križark.

Rooseveltov govor ob 450 letnici odkritja Amerike

Rim, 14. oktobra. s. Roosevelt ni mogel iti preko 450 letnice odkritja Amerike, ki ga je treba pripisovati »pogumnemu Italijancu«. Porabil je to priložnost, da je v svojem razvlečenem govoru po radiu govoril o vojni, in sicer iz zažepa svoje udobne hiše. Dejal je, da on in njegova žena globoko sočustvujeta s tisti stari, katerih sinovi odhajajo na daljna bojišča. »Toda«, je pojasnil, »vojaška potrebuje zelo dosti ljudi. Zato bo potrebno znizati doseženo najmanjšo starostno mejo za vojne obveznike od dvanajset na osemnajst let.«

Tem novim ukrepom glede novačenja je sledila napoved prav tako strogih ukrepov za nabiranje delavcev, ki jih zahtevajo vedno večje težave z vojno izdelavo.

»Čim več naših tovarnih začenjaj s svojim obratom,« je dalje dejal Roosevelt, »tem več milijonov delavcev moramo poiskati. Ljudi bo treba izbirati in izuriti. Treba bo odpraviti razvado delodajalcev, da bi drug drugemu kradli delavce.«

Roosevelt je potem napovedal, da bodo moške, ki so sposobni za vojake, morale nadomestiti pri delu tudi ženske in mladoletni otroci, medtem ko bo učni načrt tako spremenjen, da bodo dijaki lahko po nekaj ur zaposleni pri poljskem delu in po vojnih tovarnah.

Kmetijska pridelava po priznanju samega Roosevelta preživlja najtežavnejšo dobo in se pozna, da so delovne moči zaposlene pri izdelovanju vojne blaga. »Po nabiranju kovin,« je dejal Roosevelt, »se je treba posvetiti nabiranju človeške sile. Treba bo marsikakšno navado opustiti in jo zamenjati z drugo.«

»Morda je,« tako je moral priznati, »najtežavnejša stvar pri reševanju tega vprašanja pomanjkanje poljskih delavcev. Vsak kmet mora upoštevati, kako pomembna je kmetijska pridelava, ki jo je po vsej pravici treba smatrati za nekaj bistvenega.«

»Utegnje se zgoditi,« je kljub temu pripomnil, »da vsa dobrohotna prizadevanja in vse pobude

še ne bi zadostovale za rešitev najraznovrstnejših vprašanj. V tem primeru bo treba izdati zakonite ukrepe in bo ameriški narod, če bo to potrebno, dobil nov red.«

S tem da je napovedal novo zakonodajo za delavstvo, si gotovo ne more pridobiti naklonjenosti ameriških demokratov. Poleg raznih prišilnih ukrepov dokazuje znižanje starostne meje vojnih obveznikov od dvanajset na osemnajst let, Rooseveltovo zaskrbljenost zaradi težkih izgub in zaradi obljub, ki jih je dal množicam svojih volivcev, a jih ni držal.

Končno je Roosevelt dejal, da bi lahko mnogokaj povedal o vojaških nastopih, vendar pa da raje molči. Pripomnil pa je vseeno, da vojski na bojišču ne poveljujejo kakšni samouki, kakor ljudje na splošno mislijo. Svoja izvajanja pa je predsednik Roosevelt končal s tem, da je napovedal kot vojaško silo celo vrsto namišljenih vlad, katerih zastopniki sodelujejo v washingtonskem generalnem štabu.

Zmaga Osi — edina možnost za Madžarsko

Budimpešta, 14. oktobra. s. Državni podtajnik v madžarskem pravosodnem ministristvu Bonczos je imel na nekem kmečkem zborovanju govor, v katerem je dejal, da se morajo Madžari pri vseh svojih naporih zavedati misli na zmago. Govornik je dejal: »Danes živimo v celotnosti vojni, v kateri moramo sodelovati vsi brez izjeme. Madžari morajo upreti oči zlasti v notranjega sovražnika, ki ga predstavlja v prvi vrsti milijon Judov, ki še vedno žive v okviru madžarskih meja in ne zamude nobene prilike, da bi vzbujali neslogo in hujskali k vstaji. Madžari ne smejo pozabiti, da je za Madžarsko samo ena možnost zmage, namreč zmaga Osi. Ta možnost je tudi možnost za Madžarsko, ki se bje in se bo do kraja bila ob boku svojih zaveznikov.«

Angleški bombniki so opravili preteklo noč vznemirjevalne polete nad Severnim in Vzhodnim morjem. Odvržene rušiline in zažigalne bombe niso imele nobenega učinka. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni.

Lahka nemška vojna letala so napadla večeraj v nizkem poletu industrijske naprave v nekem mestu na angleški južni obali.

Italijanski prometni minister — častni predsednik mednarodnega poštnega kongresa na Dunaju

Dunaj, 14. oktobra. s. Včeraj se je nadaljevalo delo na evropskem poštnem kongresu, ki je imel prvo sejo. Starešina zastopstev, ki so se sešla, finski poštni ravnatelj Albrecht, je predlagal, da naj bi za častna predsednika kongresa imenovali italijanskega prometnega ministra Hosta Venturija ter nemškega poštnega ministra Ohnesorgeja. Nemški državni tajnik inž. Nagel je bil imenovan za podpredsednika hkrati z eksc. Pessionom, glavnim ravnateljem italijanske pošte in brzojava. Nato so imenovali predsednike različnih odsekov.

Nemški železni križ za italijan. letalskega generala

Področje vojnih nastopov, 14. okt. s. Nemški letalski maršal Kesselring je v Hitlerjevemu imenu te dni na področju vojnih nastopov v Severni Afriki podelil odlikovanje železnega križa drugega razreda generalu letalske brigade Mariju Boschiju, intendantu V. letalskega oddelka, in sicer v priznanje za sodelovanje pri posrečenih zadnjih bojnih nastopih na egiptovskih tleh.

Zakon o počastitvi padlega madžarskega podregenta

Budimpešta, 14. okt. s. Poslanska zbornica je včeraj soglasno in z vzklikom odobrila zakonski načrt za počastitev Stefana Horthyja, madžarskega podregenta, ki je junaško padel na vzhodnem bojišču. Besedo je povzel predsednik vlade de Kallay, ki je poudaril, da je cilj zakona ovekovečiti zaslugi Stefana Horthyja ter hkrati družini padlega izkazati neveljavno priznanje naroda. Vrh tega ima zakon tudi namen spominjati mlade rodove na žrtve in zaslugu očetov, ob katerih naj se zgledujejo. Seja zbornice se je končala z mogočno in navdušeno manifestacijo na čast Horthyjevi družini.

Vesti 14. oktobra:

V Berlinu je umrl general von Masow, ki je vodil enega izmed poglavitnih oddelkov v zunanjem političnem uradu nemške narodnosocialistične stranke.

Eden najbolj znanih nemških lovskih letalcev, stotnik Joachim Wendel, se po 73 letalskih zmagah z nekega poleta ni več vrnil.

Med sejo madžarske poslanske zbornice je začet od kapi urni vladni poslanec Petro, prav ko je poročal o zakonskem predlogu za počastitev padlega podregenta Stefana Horthyja.

Angliška policija je začela strogo zasliševati 61 diplomatskih zastopnikov in 1000 drugih oseb, ki so se vrnili iz vzhodne Azije. Zasliševanje je bilo zelo strogo, ker se boje, da se med temi ljudmi ne bi skrivali vojnih.

Na Finskem so zajeli velik balon srebrne barve, težak 400 kg. Ugotovili so, da pripada balon protiletalski zaporj Londona.

V Madrid je dopotovalo italijansko zastopstvo agronomov, kmetov in sadilcev tobaka, kjer se bodo udeležili kongresa kmetijskih tehnikov.

Ameriški tednik »Life« je prinesel sestavek v katerem dolži Anglijo v sedanjih vojni sebičnosti. Na sestavek so Angleži odgovorili po radiu in dejali, da se je dozdaj vojskovala Anglija sama. Združene države niso v desetih mesecih dale nobenega bistvenega prispevka na bojišču in da ima Anglija pravico spravevati zakaj Amerikanci ne odpro drugega bojišča, saj so tudi oni v vojni z Nemčijo in Italijo.

Ameriška vojna izdelava še vedno kaže polno vrzeli, ker orožje izdelujejo kar na slepo srečo. Vojska in mornarica zahtevata, da mora vsako nujno naročilo, pa naj bo to vojna ladja ali pa navaden vijak, izdelano takoj. Zdi se, da se poveljniki nič ne zavedajo, kakšno orožje potrebujejo. Zato bo zelo težko izdelati končni in trajni načrt za ameriško vojno industrijo, piše tednik »Times«.

V Tokio so te dni pripeljali posmrtno ostanke japonskih mornarjev, ki so svojočasno udri v avstralsko luko Sidney. Japonski tisk se teh junakov spominja in pravi, da je ta vdor bil najzgovornejši dokaz neupogljivega japonskega bojnega duha.

Čilski republikani nikakor ne kaže sodelovati v sedanjih vojni, ker bi bilo docela krivično pretrgati zveze z državami, ki niso Chileju nikdar storile nič žalega in nikdar kršile njegovih pravic, piše tamošnji tisk.

Po severni Irski kar mrgoli ameriških protivohunskih agentov, poročajo iz Lizbone. Ti agentje ustavljajo in preiskujejo vse, kaj sumljivega državljana. Vsa angleška policija pa je pod nadzorstvom Rooseveltove policije, ki prisostvuje tudi zasliševanju aretirancev.

Dr. Marko Natlačen

žrtev brezvestnih komunističnih zločincev

Umor je vzbudil najgloblji vtis in veliko ogorčenje v vsej pošteni slovenski javnosti, ki se je odločila za neizprosni boj proti komunizmu

ljo. Zemlja, ki je morala piti kri svojega ljudstva, vpije po maščevanju. Maščevanje pride, sodba pa bo stroga in pravična! Sodil bo Bog, ki je strašni Maščevalec, sodil bo narod, nad katerim ste grešili, in tej

sodbi ne uide!

Žrtve padajo in nas ni strah! Če mislite, da nas boste z umori in s strahovanjem prisilili, da bi se odpovedali svoji veri, svojemu narodnemu prepričanju, ki ni komunistično, in svoji krvi, se motite! Vedite, da tega slovensko ljudstvo nikoli ne bo dopustilo, temveč da ga bo vse to še bolj okrepilo v borbi proti komunizmu in ga izčistilo. »Velik je naš čas, ker dela mučence. Povsod zahteva od mnogih, da dajo v najhujšem trpljenju življenje za svojo vero. Koliko so jih že usmrtili ob najstrašnejših mučenjih, kakor v prvih dobah krščanstva. Velika pa je tudi hudobija, ki je že začela s svojim groznim delom,« tako je govoril v svoji oporoki slovenski mladinški škof dr. Jeglič. »Vas može in fantje ta hudobija ne bo zapeljala, niti uplašila, ampak se boste z vso krepostjo uprli njenemu prodiranju!«

Vedite, morilec, da so nam besede tega svetnika naše geslo! Zato bo ostalo

brezplodno vaše strahovanje!

Te besede so bile vodilo tudi dr. Marku Natlačen in zato je moral pasti.

Življenje in delo dr. Marka Natlačena

Dr. Marko Natlačen se je rodil dne 24. aprila 1886 v Mančah v dolini Vipacco. Starši so dali nadarjenega Marka v šole, v katerih je odlično napredoval. Obiskoval je gimnazijo v Ljubljani in jo dokončal z odličnim uspehom. Nato se je posvetil pravnemu študiju in odpoval na Dunaj, kjer se je vpisal na pravni fakulteti dunajskega vseučilišča. Po promociji in večletnem pripravništvu se je preselil v Ljubljano in tu leta 1919 odprl lastno odvetniško pisarno.

Mož, kakršen je bil pokojni dr. Natlačen, ki ni nikoli miroval, temveč vedno delal, delal za druge, delal za prosvetne organizacije, tako pri Dijaški zvezi, v kateri so bili včlanjeni slovenski, katoliški misleči akademiki, je s svojo vztrajnostjo, žilavostjo in pridnostjo ter z zgledom bil gonilna sila vsega žuborečega dela, ki je dala našemu ljudstvu toliko dobrega in koristnega. Njegovo mlado, sveže, ustvarjajoče življenje je z njegovo prisotnostjo in soudeležbo dvignilo duha v organizacijah, da so postale stebre vsega našega življenja in vlivale v ljudsko dušo zdravega duha, tistega duha, ki je našemu ljudstvu tako potreben tudi v današnjih časih, ki je ostalo edino orožje proti komunističnim zločincem, ki hočejo z lažjo, izdajstvi in umori zadušiti v ljudskih dušah odpor proti zlu, največjemu zlu, ki je zadel naš narod — mednarodni komunizem.

Povsod se je vedno izkazal za moža odličnih organizacijskih sposobnosti, odločne doslednosti in bogate iniciativnosti, vse to pa ga je z njegovo priznano pravnikiško zmožnostjo postavilo na najodgovornejša mesta, na katerih se je pokojni dr. Marko Natlačen izkazal vedno kot mož izredne sposobnosti, poštenosti in vztrajnosti pri delu za ljudstvo. Njegovo delo ga je vodilo vedno bolj v politične kroge, v katerih je zavzemal pomembne naloge. L. 1926 so ga poslanci izvolili za predsednika Oblastnega odbora. Dve leti je tu uspešno delal in skrbel za ljudske potrebe. Njegova močna osebnost, ki se je razvijala vedno bolj in bolj, ga je napravila za sposobnega voditelja in organizatorja. Mladina ga je za priznanje za njegovo delo čislala. Dr. Natlačen je bil tudi predsednik Slovenskega kat. akadem. starišinstva, ki združuje v svojih vrstah vso katoliško mislečo akademsko naobrazeno inteligenco.

Okrepljen od vseh preizkušenj, utrjen v svoji veliki ljubezni do slovenskega ljudstva je dr. Marko Natlačen postal 11. septembra 1935 slovenski ban. V kratkih vrsticah nam je težko dati pravilno podobo tega delavnega in ljudskega moža, ki ga pozna vsa naša dežela, saj ni gorske vasice, kjer ne bi stopila njegova noga in za katero se ne bi zanimal dr. Marko Natlačen. Kako se je brigal za vsa vprašanja, zlasti gospodarska vprašanja naše dežele in kmetijskega ljudstva, ne vedo le njegovi nekdanji podrejeni uradniki, temveč kmet, delavec in tudi akademik. Povsod ste ga lahko videli, skoraj vsako nedeljo je bil med svojim ljudstvom, skoraj ni bilo praznika, da bi si privoščil počitek in razvedrilo; delal je, samo delal, delal za svoj ljudstvo, delal nesebično, pošteno, tako da mu celo njegovi politični nasprotniki javno priznavajo ob smrti poštenost in ne-

omadeževanost. Naj izrečemo besede pokojnega voditelja dr. Antona Korošca dr. Marku Natlačen ob priliki nekega razgovora, s katerim je že dr. Korošec priznal bivšemu banu priznanje za njegovo delo, ko se je opravičil, da bo v nedeljo izostal pri nekem sestanku. »Moram med ljudstvo,« tako se je opravičil. »Saj te zares ne manjka pri nobeni otvoritvi vodovoda, šole in razstav,« ta malce šaljivi odgovor pokojnega voditelja pa lahko potrjuje tudi ljudstvo. Povsod je bil pokojni dr. Natlačen, za vse se je brigal, vse imel v evidenci in le Bog mu bo lahko poplačal njegovo požrtvovalnost in nesebično delo za blagor slovenskega ljudstva. Z njim smo izgubili Slovenci delovnega moža, narodnika, poštenjaka in doslednega pričevalca resnice, največ pa je z njim izgubilo kmetstvo ljudstvo, kateremu je postavil prosvetne domove, gospodinske šole in gradil vodovode, razširjal elektrifikacijo po deželi, se brigal za razvoj kmetijskega gospodarstva, pospeševal sadjarstvo, živinorejo in vinarstvo. Srečali smo ga tam gori v naših gorah, v naših gozdih, prišel je med zlato hmeljsko rožico, prihitel v gorske vasice in poskrbel za potrebne ceste, pa spet tam v Belo Krajino, na Dolenjsko, povsod ga je vodilo njegovo očetovsko srce — vedno le za ljudstvo.

Zakaj je padel?

Tak mož je moral pasti? Zakaj? Zato, da smo Slovenci izgubili moža, res velikega moža, ki je bil ljudstvu vodnik toliko let in ga opominjal že takrat po vsem svojem globokem prepričanju in vesti, da zavrača za naš narod pogubni mednarodni komunizem in komunistične zablode. Žrtvoval se je, mnogo tvegalo, potem se umaknil, toda ne ljudstvu, pri katerem je ostal do svojega kon-

ca, temveč drhali, ki mu je grozila s pismi. Umaknil se je k svoji družini, umaknil vsemu, zato pa so se vsi še bolj oklenili njegovih nasvetov, ki jih je dajal v svoji preizkušeni treznosti in preudarnosti. Zato je padel, zato so ga komunisti umorili, ker jih je bolelo, da si je slovensko ljudstvo vtisnilo globoko v dušo nasvete svojih mož. Zato je padel dr. Marko Natlačen! Toda naj vedo morilec, da so se kruto zmotili, če menijo, da bodo s strahovanjem in z umori udušili upor našega ljudstva proti komunističnemu nasilju. Poštena slovenska javnost bo spregovorila, spregovorila resno in zadalca smrtonosni udarec sadiščinim krvotokom, ki ubijajo in more načrtno, da odpade v bodoče vsak najmanjši dvom o odločni borbi slovenskega življa proti uničevalcem našega naroda.

Dr. Natlačen je padel! Morilska krogla mu je prebila njegovo glavo, toda on živi v vseh pošteni Slovenceh. Dr. Natlačen je padel, padel zaradi svojega prepričanja, zaradi dela za ljudstvo, zato naj vedo njegovi morilec, da bo ta velika žrtev poplačana.

Pogreb bo v petek

Pokojnika so prepeljali na Zale, kjer leži v kapelici sv. Nikolaja. Pred mrtvaški oder so že danes, takoj ko so položili žrtev v kapelico, prihajale množice ljudstva, da se poklonijo mučeniku. Slovensko ljudstvo žaluje za svojim velikim dobrotnikom in mu pred krsto obljublja, da bo vztrajalo pri njegovih načelih in v borbi proti komunizmu.

V petek ob 4 popoldne se bo ljudstvo zbralo ob novem grobu in izročilo zemlji srce, ki jo je tako ljubilo. Vsej družini, zlasti užaloščeni so-progi, izrekamo iskreno sožalje!

V treh vrstah...

† Nata Bitenc roj. Remše. Iz Gornjega grada je prišla žalostna vest, da je v Celju preminula v cvetu življenja med našimi katoliškimi prosvetnimi delavkami priljubljena Nata Bitenc, po rodu iz ugledne Remšetove družine iz Mozirja. Službovala je mnogo let v Mohorjevi knjigarni in Celju in bila zadnja leta tudi poslovodkinja. Vsa svoja mladostna leta je bila goreča delavka v katoliških mladinskih organizacijah, zlasti pri Marijini kongregaciji in dekliških krožkih, katerih predsednica je bila več let. Lani se je poročila s trgovskim poslovodjem Bitencem Mirkom iz Nazarij pri Mozirju. Ustvarila sta si prijeten domek v Gornjem Gradu in vodila gostilno. Skrbno sta se pripravila, da bosta skupno gospodarila, pa je Bog Natašo poklical k sebi. Prijateljice jo bodo ohranile v lepem spominu!

Novi grobovi. V visoki starosti 87 let je umrla v Mariboru Julija Tomazičeva, v bolnišnici 74 letna staroupekovanka Ljudmila Salova, na Pobrežju pa 34 letni trgovski pomočnik Janez Koler in 39 letni kurjač Franc Lah. V St. Juriju ob južni železnici je umrla Franciška Jesenkova, v Celju pa 61 letna železničarjeva vdova in hišna posestnica Ivana Pitamcovca, Robert Rotter, Waltraud Summer, Friderik Pej, Antonija Stefanova, Julij Maver in Jožef Grošek, vsi iz Celja, dalje Vilko Oprešnik s Creta, Janez Kotnik iz Prebolca, Janez Vodovnik iz Drešnje vasi, Vincenc Kupec iz Prebolca, Janez Storman s Polzele in Franc Kos iz Studencev. V Stojnem selu pri Rogatu je umrla 74 letna Jožeta Terčičeva, v Mozirju 36 letni Martin Dobrik, v Stražici 59 letna Helena Stimulatova in 97 letni Jakob Vinder. Nadalje je umrla na Pobrežju 65 letna posestnica Terezija Vukova.

Poroke v Celju: Anton Coh in Ana Mohorjeva, Alojz Tielengraber in Angela Jakličeva, Franc Persak in Ernestina Pfeifferjeva, vsi iz Celja, ter Janez Loriger in Apolonija Habjanova iz Celja. Umrl pa so: Marija Karnovskova, po rodu Povhova in Otolija Horvatova, po rodu Vaudova, ter Antonija Navrinčeva iz Bukovega žlaka.

Na Planini je umrl župnik Ivan Lovšin. Zadel ga je srčna kap. Pokojni se je rodil v Ribnici na Dolenjskem dne 5. oktobra 1883. Služboval je kot kaplan v Gorjah pri Bledu, v Trnovem na Krasi in v Moravčah ter kot župni upravitelj na Sv. Gori pri Litiji. Župnik na Planini je bil od leta 1915, torej 27 let. Leta 1936 je bil imenovan za duhovnega svetnika, leta 1940 pa za prodekana cerkniške dekanije. Pokopali ga bodo v četrtke ob 10 dopoldne na Planini. R. in p.!

Na Javorniku je po dolgi bolezni umrl posestnik in tovarniški nameštenev Janez Erlah.

Izobesite črne zastave!

V znak žalosti nad okrutnim in zahrbtnim umorom dr. Marka Natlačena, bivšega slovenskega bana, izobesite črne zastave. S tem bo Ljubljana pokazala, da enodušno obsoja vse strahotne pokolje, ki so z umorom dr. Natlačena dosegle svoj višek. Dovolj je tega — mera je polna! Nihče ne more in ne sme poslej stati ob strani strašnih dogodkov.

Zastave izobesite takoj in naj više do končanega pogreba.

Rdeči križ poroča

V tajništvo Poizvedovalnega urada za vojne ujetnike, Puharjeva ulica 2, naj se javijo:

Zerjav Ljudmila iz Borovnice, ki je pozabila v uradu osebno izkaznico, Podobnik Marija, Bolta Ana, Skodlar Marija, Uzerbolec Ignac, Gorjanc Tereza, Blas Ana, Dolenc Minka, I. Julijani, Dolničar Franciška, Zalar Ivanka, Blokari Ivan, Lončarič Ivo, Bogdanovič Danica, Knez Danica, Boc Marija, Nanut Anica roj. Friedenstajn, Vokovič Anđela, osebja, ki je pozabila v uradu usnjeno aktovko, nadalje oseba, ki je pozabila pleteno mrežo.

Nova povest našega ljudskega pisatelja JANEZA JALENA

BOBRI

P R V I D E L

Se dobijo pri Upravi Slovencev, vseh knjigarnah in trafikah

S. S. van Dyne:

ZAGONETNA SMRT

KRIMINALNI ROMAN

GOSPODA BENSONA

»Toda čemu si hotel vse te dokaze o neudeležbi raznih ljudi pri zločinu? In zakaj sem moral zaradi tega izgubiti toliko časa?«

»Kakšno možnost pa bi bil imel jaz, če odvrnil Vance, ugotoviti majorjevo nedolžnost, če ne bi bil njegovega imena spravil med druge na seznam? ... In če bi te bil prosil, da ugotoviš majorjevo nedolžnost prej kot druge, bi se bil ti upiral. Izbral sem si za začetek alibi polkovnika Ostranderja, ker se mi je zdel kot dober izgovor, in pri izbiri sem imel srečo.«

»Toda, če si že od vsega začetka vedel, kakor si dejal, da je zločin zagrešil major, zakaj mi za božjo voljo tega nisi povedal takoj? Prihranil bi mi bil cel teden težav.«

»Ne bodi tako preprost, dragi Markham. Če bi bil že takoj v začetku obdolžil majorja Bensona, bi me bil ti obtožil zaradi klevete. In šele zdaj sem se samo na ta način, da sem te neprenehoma varal, kdo je pravi zločinec, lahko prepričal, kaj je resnica. Zlagal pa se ti nisem niti enkrat. Stavlil sem vedno tehtne pripombe, ker sem upal, da boš sam prišel na pravo pot. Nikdar pa se nisi zmenil za moje besede.«

»Razumem, kaj hočeš s tem reči. Toda, zakaj si potem neprenehoma postav-

ljal te igrače, in jih nato spet podiral?«

»Ker si bil z vso dušo navezan na dokazovanje na podlagi sumničenj. Samo praktično sem ti hotel pokazati, da tvoja načina preiskave ne vodi do nobenega uspeha, ko sem te zapeljal celo z majorjem. Proti njemu ni bilo nobenega dokaza, niti suma. Za to bi bil seveda on sam dobro poskrbel. In nikomur niti na misel ni prišlo, da bi ga sumil, kajti umor brata smatrajo ljudje za nekaj strašnega, nekaj tako nepojmljivega, da si tega od Kajnovih časov dalje niti predstavljati ne morejo. Kljub vsem mojim zvižgancem pa si se ped za pedo branil in si ugovarjal zdaj temu zdaj onemu, ter skušal na vsak način vsa moja skromna prizadevanja narediti brezuspešna. Priznaj pa, da se bo zgodilo po moji zaslugi, če bo major razkrinkan. Brez mene bi ga ne bil nihče niti osumil.«

»So pa še nekatere stvari,« je pripomnil Markham in zmajal z glavo, »ki jih še zdaj ne razumem: na primer, zakaj je bil major tako odločno proti temu, da bi zaprl stotnika Leacocka?«

»Za božjo voljo vendar, ali ne vidiš, kako se je majorjev položaj, kadar je oporekal tvojim zahtevam, da je treba zapreti tega ali onega, vselej bolj utrdil? Boljšega načina, kako odvrniti od sebe

vsak sum, pač ni moglo biti. Enkrat ali dvakrat sem imel vtis, da nas skuša prepričati, da sumi gospodično St. Clairovo.«

»Poglej na primer tale zgled, kako bistroumno zna izkoristiti slučajne okoliščine. Ni dvoma, da si je bil major zamislil zločin z namenom, da bi krivda zanj padla na stotnika. Ta je bil prej javno grozil njegovemu bratu Alvinu in mu ukazal, naj pusti pri miru gospodično St. Clairovo. Ta je šla sama z Alvinom na večerjo. Drugo jutro so našli Alvinu umorjenega. Ustreljen je bil s pištolo »Colt«. Na koga naj bi bil padel prvi sum, če ne na stotnika? Major je vedel, da Leacock živi osamljen in da mu ne bi bilo lahko dokazati, da je nedolžen. Se ne spominjaš, kako prebrisano ti je namignil, da zaslliši Pfyfeja? Vedel je prav dobro, da ti bo Pfyfe pri zaslišanju omenil grožnje, ki jih je izrekel Leacock proti Bensonu v njegovi hiši. Kako satansko je bilo to zamišljeno! Kar se tiče slučajnih okoliščin, ki jih je on takoj izkoristil, si mu jih preskrbel ti sam, ko si mu dejal, da več, da je bilo dekle z Alvinom na večerji, in da vprav spričo tega pade velik sum nanjo. Vedel je prav dobro, da bi v tem kavalirskem mestu ženska, ki bi bila zapletena v kak tak ali podoben zločin, ušla prav gotovo brez kazni. Na vse zadnje pa tudi ni bil tako izprijen, da bi hotel na vsak način uničiti stotnika, če se je le mogel rešiti tudi brez tega. Ni torej šel na nobene ovire, zakaj ne bi se podkrepil tvojih sumničenj proti St. Clairu. To je storil vselej s satansko prekanjenostjo in se je delal, kakor da je proti temu, da bi kdo njo dolžil.«

»Potemtakem je bil to razlog, zakaj si mi svetoval, naj omenim St. Clairovo, ko si dejal, naj ga pokličem v svoj urad, da bi lahko bolj natančno pretehtal njegovo računovodstvo?«

»Točno.«

»In kdo je bil tisti človek, ki ga major ni hotel postavljati v nevarnost? ...«

»To je bil on sam. Hotel pa je vzbuditi prepričanje, da je dekle tista oseba.«

»Pa zakaj smo spravljali v zvezo z zločinom tudi polkovnika Ostranderja?«

»V upanju, da bi utegnil povedati kaj proti majorju. Vedel sem, da je natančno poznal Alvinu Bensona in ves njegov krog ljudi. Verjetno se mi je zdelo, da je slutil kakšna nasprotja med obema bratoma in morda celo resnico. Hotel sem dobiti od njega tudi nekaj podatkov o Pfyfeju, da bi na ta način pregledal vse svoje dvome.«

»Toda, o Pfyfeju smo vedeli že mnogo.«

»Nisem hotel od njega zvedeti za kakšne okoliščine, v katerih se je zločin odigral, pač pa dobiti samo podatke o tem, kakšne narave je ta človek. Zlasti me je zanimalo, kakšen je kot igralec. Zločin nad Alvinom Bensonom je bil namreč zločin, ki ga je moral storiti kak igralec, in sicer hladnokrvno in previdno igralec. Kakšne druge vrste človek bi ga ne mogel nikdar zagrešiti.«

»Si verjel majorju,« je nato vprašal, »ko je dejal, da se mu je njegov brat zlagal, da so dragulji v blagajni?«

»Prebrisani Alvin mu verjetno o tem nikdar ni ničesar pravil. Prav lahko pa je bil za to stvar zvedel, ko je pri vra-

tih prisluškoval začasa tistega razburliivega Pfyfejevega obiska. Vprav ta njegova navada, da je pri vratih vlekel na ušesa, je bilo tisto, kar mi je prišepnilo možen razlog za zločin. Upam, da bo tvoj Stitt to potrdil.«

»Na podlagi takšnega tvojega mnenja se mi zdi, da je bil zločin zasnovan zelo naglo.«

»Kar se podrobnosti tiče, že,« je odvrnil Vance. »A major je moral najbrž že dolgo časa misliti na to, da umori brata, čeprav se še ni odločil, kdaj in kako naj ga spravi s poti. Morda je imel in ovrgel celo več načrtov, dokler ni slednjič prišel trinajsti junij, ki je prinesel ugodno priliko. Vse mu je šlo pri tem na roko: St. Clairova je bila z Alvinom na večerji; Alvin se je potem sam vrnil domov; sum bi takoj letel na stotnika Leacocka; zadnja zanj ugodna okoliščina je bila, da je bil Alvin odnesel drugljuje na svoj dom. Ugodni trenutek je bil torej napočil. Ni bilo treba drugega, kot samo še odstraniti vse, kar bi moglo vreči nanj kak sum ter izdelati načrt za takojšen nastop. Kako pa je bilo s tem, ti je že znano.«

Markham se je za nekaj trenutkov zamislil, nato pa dejal:

»Skoro si me prepričal, da je krivec vprav on. Toda, kje so dokazi? Res jih ni, ali vsaj skoro ne.«

Vance je zmajal z ramo.

»To je bolj tvoj kot pa moja zadeva. Toda, če že priznaš, da sem te prepričal, ne moreš zanikati, da sem izpolnil vse pogoje za najino dvobojevanje!«

Razne razprave v dvorani št. 79

Ljubljana, 14. oktobra.

Mali kazenski senat in kazenski sodnik po edinec okrožnega sodišča sta te dni obravnavala različne zločine proti imovini. Značilno je, da prihajajo pred okrožno sodišče tudi tatvine poljskih pridelkov, ki jih drugače zaradi manjših zneskov obravnava okrajno sodišče v sobi št. 28.

Predrzen tat krompirja obsojen

Se ko krompir ni popolnoma dozorel, so mnogi poljedelci in mali obdelovalci njev na periferiji mesta z žalostjo ugotavljali, da jim je bil krompir izkopan po več vrst, ko še ni popolnoma dozorel. Ni čudno, da so potem marljivi obdelovalci njev hiteli kopal še ne popolnoma dozoreli krompir, ker so bili vedno v strahu, da jim bo krompir čez noč izginil z njive. Neki France Kelbl, samski delavec, že priletel, star kriminalen tip, je letos poletil kar na debelo kradel po njivah krompir. Ukradel je najprej nekemu posestniku 20 kg ovska, ki ga posebej radi zobujejo zajčki, dalje drugo mnogo detelje, ki je tudi dobra krma za koze in zajčke, naposled drugim posestnikom 230 kg krompirja in 55 kg čebule. Krompir je nato Kelbl prodal raznim ljudem, tako tudi nekemu poslovojni in drugemu nekemu hišnemu posestniku v mestu. Oba sta se polakomnila tega krompirja, ki je bil še nedozorel. Plačala sta ga po ceni, ki je pressegala maksimalno ceno, določeno od Visokega komisariata.

Pred sodnikom poedincem je Kelbl priznal tatvine. Oba soobtožena, poslovojni in hišni posestnik pa sta se pred sodnikom na vse moguče načine izgovarjala, zatrjujoč, da sta bila prepuščena, da je krompir poštenega izvora. Sodnik je izrekel kratko sodbo, s katero so bili obsojeni: France Kelbl zaradi prestopka tatvine na 5 mesecev strogega zapora. Poslovojni na 500 lir denarne kazni, pogojno za dve leti. Te kazni jima ne bo treba

plačati. Obsojena pa sta bila dalje v plačilo povprečnine po 100 lir, ki jih pa bosta morala plačati po pravomočnosti sodbe.

Tatvina živilske izkaznice

Pogosti so primeri, da so sodišču prijavljene tatvine živilskih nakaznic, ali pa primeri sleparij z živilskimi nakaznicami. Pred mali kazenski senat je včeraj prišla postrežnica, vdova Marija Č., stara 39 let, rojena na Šutni pri Škofji Loki, stanujoča v Ljubljani. Ta ženska je bila zaradi tatvine večkrat kaznovana. Ima navado, da pride k boljšim strankam za postrežnico, nakar izrabí priliko, da začne izmikati različne reči. Državni tožilec je sedaj to žensko obtožil tatvine živilske glavne in dodatne nakaznice, ki je bila letos dne 27. julija ukradena delavcu Alojziju Dimicu. Nakaznico za mesec avgust je nato prodala nekemu moškemu za 70 lir. Ženska je tatvino priznala. Bila je zaradi tatvine živilske nakaznice obsojena na 4 mesece strogega zapora.

Imel je smolo

Trgovski potnik Valentin P. je mož pri štiri-desetih letih, mož, ki ima za seboj že hude in težke življenjske izkušnje. Letos 4. septembra je prišel k tverdi k železnici. Schneider & Verovšek. Zapazil je na pisalni mizi veliko denarnico. Nučila se mu je prilika, da je etenil denarnico, računajoč, da je nabito polna z bankovci. V pisarni je ponujal tverdi vreče v nakup. Valentin je odšel z denarnico. Kmalu pa so prišli na to, da je denarnica izginila. Osumili so Valentina. Ta pa je bil tudi sila presenečen, ko ni dobil v denarnici niti najmanjšega papirnatega denarja. Bili so v njej sami razni potni in drugi dokumenti. Zaradi tatvine te denarnice je bil Valentin P. pred malim senatom obsojen na 4 mesece strogega zapora, ker je bil že večkrat kaznovan.

Delitev drv v Ljubljani

Kakor smo že poročali, bodo trgovci s kurivom od mestnega preskrbovalnega urada dobili posebne sezname odjemalcev, da bodo vedeli, koliko vsak upravičenec sme dobiti drv. Zato naj se trgovci s kurivom zglašajo že danes sredo, 14. t. m. ob 16 pri odseku za kurivo, Gradišče št. 2, v nekdanjih prostorih Obrtne banke, kjer bodo dobili prej omenjene sezname.

Upravičenci bodo pri onem trgovcu, komur so se naznanili, dobili naslednje količine drv: gospodinjstvo, ki ima samo eno osebo, 270 kg drv; gospodinjstvo z dvema osebama 360 kg; s tremi, štirim ali petimi osebami 450 kg; s šestimi ali sedmimi osebami 540 kg; z osmimi ali devetimi osebami 630 kg; z 10 ali 11 osebami 720 kg in gospodinjstva z 12 ali več osebami 900 drv.

Gospodinjstvo s centralno kurjavo dobi v primeri s številom oseb samo polovico prej navedene množine drv. Kdor ima plin, dobi 10% manj od celotne količine. Kdor ima centralno kurjavo in tudi plin, pa sploh nima pravice do drv. Gospodinjstvo, ki ima enega ali več podnajemnikov, dobi za dodatek še 270 kg drv, čeprav ima več podnajemnikov.

Tista gospodinjstva, ki imajo že tem množinam ustrezajoče zaloge drv, seveda ne bodo dobili drv. Kdor je naznanil manjšo zalogo drv, ta ima pravico še do razlike, da bo dopolnjena upravičena množina drv.

S temi drvinami bodo gospodinjstva morala shajati prvo polovico zime do konca leta, a za čas od Novega leta pa do kraja marca bodo stranke pozneje spet dobile enako množino drv kot za prvo polovico zime. Ljudje pa morajo pri porabi drv računati, da so ta drva namenjena za kuho in tudi za ogrevanje.

Odjemalci bodo dobili drva pri svojih trgovcih s kurivom že od jutrišnjega četrтка, 15. t. m. dalje. Da ne bo prevlekega navala, naj upravičenci k večjim trgovcem hodijo po drva tako, da se bodo zvrstili upravičenci z začetnicami A do K že ta teden, drugi pa prihodnji teden. V splošnem naj se odjemalci ravna po razporedih, karšne bodo določili in nabili posamezni trgovci s kurivom.

K trgovcu je treba prinesiti s seboj mesarsko knjižico.

Opozorilo vsem imetnikom centralnih kurjav

Pokrajinski svet korporacij je ugotovil, da na zadnje opozorilo mnogi imetniki centralnih kurjav (tudi etažnih) sploh niso odgovorili ali so poslali nepopolne podatke. Zato opozarjamo ponovno, da morajo brez izjem vsi imetniki centralnih kurjav (tudi etažnih) prijaviti Pokrajinskemu svetu korporacij, urad za kuravo, v Ljubljani, Beethovnova 10: 1. izvor kotla centralne kurjave, 2. ogrevno površino kotla, 3. morebitne rezervne kotle, Kdor bi omenjenih podatkov ne predložil v t. ku 2 dni, ne samo da bo izključen od sleherne dobave kuriva, marveč mu bo vsa zaloga kuriva, ki jo morebiti poseduje, zaplenjena in odgovorni bodo v smislu čl. 16 uredbe Visokega komisariata št. 169 z dne 2. septembra 1942-XX (Službeni list kos 70, z dne 2. septembra t. l.) prijavljeni sodišču.

V. HEISER

117

Zdravnik gre s križem svet

Toda kakor hitro so o tem izvedeli vladni uradniki, so tudi sami šli h kralju ter mu povedali, da bi bila taka popravila nepotrebna, ker je že bilo sklenjeno, da bodo ves trg podrl in postavili čisto novega. Ta izgovor je potem leta in leta oviral sleherni izboljšanje neznošnih razmer.

Najbolj resne zdravstvene naloge v Bangkoku prebivalcem niso prišle nikdar do prav žive zavesti, toda Siamci so bili hudo občutilji glede vprašanja komarjev, ker so se jim tuji gleda tega čisto vneto pritoževali. Čeprav ti komarji niso prenašali malarije, so vendar bili tako nadležni, da podobno še nismo videli nikjer na svetu.

Ko sem prvič prišel v Siam l. 1915, mi je vsaka gospodinja pred kosilom tako po pozdravu ponudila stekleničko z evkaliptusovim oljem, ki naj bi ga obilno razmazal po koži, tako da bi me zaradi močne vonjave komarji ne nadlegovali. Ta šega se jim je zdela čisto naravna. A komarji so rojili okrog mene v tolikšnem številu, da se je ponujeno obrambno sredstvo izkazalo do-cela neuspešno. Vselej, kadar sem se po obedu vrnil v hotel, sem imel roke in noge strašno otekle.

Gostje so si pred obedi noge zavijali z vrečami. Ko sem bil zadnjikrat v Siamu, so že povsod rabili »flite« in vsake pol ure je prišel v obednico strežnik ter precejšnjo mero te tekočine izstreljal pod mizo medtem ko so si gostje vrtali in roke nabrizgavali s »asketalonom«.

Siamci so me večkrat vpraševali, kaj bi se dalo ukreniti proti komarjem, jaz pa sem jim nasvetoval, naj bi najprej proučili, kolikšne stroške bi utegnili imeti s pobijanjem te nadleže; to da nikdar se niso resno hoteli pobaviti z vprašanjem, kako da bi se komarjev dohodba znebili.

Edini človek, ki bi glede tega in še v drugih mnogo važnejših vprašanjih lahko kaj ukrenil, je bil knez Dhamrong, najstarejši in najvplivnejši državnik kraljeve rodbine. Imel sem vtis, da je bil zastopnik najvišje siamske omike pod staro ludo. Bil je zelo ljuboziv in prav priklupen mož; pogovor z njim je bil zmeraj zabeljen z modrimi opombami, tako da ga je bilo res veselo poslušati. Če bi imeli še kaj več mož tolikšnih osebnih vrlin, ne bi v Siamu naleteli na toliko težav na našem potu. Imel je sijajno posestvo, na iz kraljevekega rodbinskega kroga,

Važno obvestilo za gostinsko strežno osebje

Na podlagi določb Uredbe o pomožnem osebju v gostinskih obratih sme biti na območju mesta Ljubljane zaposleno v hotelih, restavracijah, kavarnah, gostiščih in penzijah pri neposredni postrežbi gostov le osebje s predpisano strokovno izobrazbo. Izvzeti so le oni, ki so pred 20. V. 1937. že bili 4 leta zaposleni v gostinski stroki. Ta Uredba velja ne glede na spol za vse upravitelje hotelov, plačilne natakarije in natakarije v prej navedenih gostinskih obratih. Izjemoma pa dopušča vsem onim, ki so bili pred 20. V. 1937. že zaposleni v gostinskih obratih, pa ne izpolnjujejo gornjih pogojev, polaganje posebnega izpita, s katerim pridobijo predpisano kvalifikacijo za zaposlitev pri neposredni postrežbi gostov v hotelih, restavracijah, kavarnah, gostiščih in penzijah.

Ti izpiti se bodo v kratkem polagali ter pozivamo prizadeto gostinsko osebje, da se v lastnem interesu takoj prijavi za izpit pri ravnatelstvu Gostilničarske šole v Ljubljani, Privoz št. 11. Tam bodo prejeli vse potrebne informacije glede izpita, kakor tudi glede pripravljalnega tečaja za izpit, ki se bo vršil istotam.

Poudarjamo, da naj se prijavijo k izpitu le gostinski uslužbenci iz Ljubljane (v kolikor se še niso javili), ki so bili v gostinski stroki že zaposleni pred 20. V. 1937. a nimajo predpisane strokovne izobrazbe, odnosno 4letne zaposlitve v stroki pred 20. V. 1937. S prijavi nam pohaite in jih vložite najkasneje do 18. X. 1942. ker ni gotovo, da bi se izpiti še kdaj kasneje ponavljali.

Kdor želi kakor informacije, odnosno si ni na jasnem, ali mora polagati izpit, se lahko zgledi pri Pokrajinskem sindikatu.

Za nikogar ne more biti več opravčila, da ni spregledal zločinske komunistične igre. Vsak, kdor hoče dobro sebi in narodu, se mora pridružiti neizprosni borbi proti komunizmu.

Športni drobiž

Prefekto nedeljo so kolesarili na budimpeštanskem dirkališču amaterski predstavniki Madžarske in Nemčije. Le s točko razlike so zmagali Nemci. Rezultat je bil 21:20. Pri štirih letih starih je bil Mirke (N.) dvakrat prvi, po eno mesto pa sta zasedla Neymann (N.) in Nagy (M.). Na 1000 m je zmagal Madžar Notas v času 1:15, pred Nemcem Neymannom in Chylickom. Tudi v moštenem tekmovalstvu na 4000 m so zmagali Nemci v času 5:02.2. Pri kolesarjenju v dvojce pa sta zmagala Madžara Morvay in Karaki.

V nedeljo so imeli tudi v Berlinu velike kolesarske dirke na katerih so vozili tudi nekateri gostje iz Italije, Danske in Luksemburške. Dve lepi in pomembni zmagi je na teh tekmah dosegel Italijan Rossi. Podrobni rezultati so bili naslednji: Vožnja na 20 krogov (4300 m): 1. Rossi (Italija) 5:36; 2. Wasenberg (Nemčija) 30 m za prvim. Vožnja v pari na 20 krogov. Zmagala sta Danca Jacobson in Danholt pred Nemcem Arents — Kessler. V polurni vožnji je zmagal spet Italijan Rossi, ki je prevozil v tem času 22:05 km; 2. Jacobsen (Danska); 3. Clemens (Luksemburg). V vožnji v četvero so zmagali naslednji: Vopel — Langhof — Giri in Matysiak. Na sporedu je bilo še nekaj drugih tek.

Pri nedeljskih velikih kolesarskih dirkah v Milanu sta vozila tudi Holandca Derksen in Astolfi. Vozila sta nekaj voženj. V končni oceni si je nabral Astolfi 5 točk, Derksen pa 4.

Pri italijanskem juniorskem teniskem prvenstvu je zmagal Rolando Del Bello. V mešanih pari pa sta zmagala Caccia — Del Bello.

Prihodnjo nedeljo bodo seveda nadaljevali po Italiji z nogometnim prvenstvom. Nastopili bodo naslednji pari: Alessandria:Novara, Modena:Pro Patria, Brescia:Pisa, Anconitana:Pescara, Spezia:Savona, Padova:Cremoneza, Mater:Udinese, Fandulla:Siena, Napoli:Palermo. To so tekme, ki jih bodo odigrali v B razredu. Tekme prvorazrednih pa bomo objavili čez dan ali dva.

Obrtnike, ki zaposlujejo vaje, pozivamo, da jih nujno vpišejo v strokovno nadaljevalno šolo in da skrbijo za redno obiskovanje pouka, ker se bo sicer postopalo proti njim po določenih zakona o obrtih.

Vsi delodajalci, ki plačujejo uslužbeniki davek v davčnih znakah ter imajo davčne knjižice svojih namestencev, se vedno pri davčni upravi, se opozarjajo, da jih v lastnem interesu čim prej dvignejo.

Ker so v tem letu mnoga podjetja svojim namestencem zvišala plačo, se opozarjajo vsi delodajalci, da morajo vsem samskim namestencem, ločenim ter vdovcem v starosti 30—60 let, odtegovati samski davek, ako njihovi prejemki presegajo 50 lir mesečno. Podrobna navodila se do-be pri davčni upravi.

Ljubljana

Koledar

Danes, sredo, 14. oktobra: Kalist, p. m.

Četrtek, 15. oktobra: Terezija Vel.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartus, Moste-Zaloška.

Krompir za oktober. Kdor še ni dobil na nakaznice krompirja za zimsko zalogo, mora priti ponj vsaj do 20. t. m., ker z 21. oktobrom zapade veljavnost oktobrskih nakaznic za krompir. Ljudje naj skrbno varčujejo s krompirjem in ga razdele na posamezne tedne, da ne bi prišli v stisko.

Strokovni tečaj za frizersko stroko. V nedeljo 18. t. m. prične ob 8.30 trimesečni strokovni tečaj za frizersko stroko v brivsko-frizerski delavnici odseka za obrtništvo, Selenburgova ulica 6/l. Pouk bo obsegal striženje in friziranje, železno in vodno ondulacijo ter manikuro in se bo vršil vsako nedeljo od 8.30—12.30. Vabimo frizerske vajeke zadnjega letnika, da se tečaja zanesljivo udeležijo. Natančnejša poasnila dobe pri odseku za obrtništvo, Copova ulica 1, II. vhod.

Nabavnice za novoročence in novorojenke. Zanine in neveste spet opozarjamo mestni preskrbovalni urad, da imajo pravico do nabavnice za novoročence samo med prvim oklicem in poroko, če predlože uradno potrdilo pristojnega župnega urada. Po poroki pa novoročencem ni več mogoče in tudi ni dovoljeno dati nabavnice. Nabavnico za novorojenke dobe noseče žene ali matere po šestem mesecu nosečnosti z zdravniškim spričevalom, najdlje pa 3 mesece po porodu z rojstnim matičnim izpisom.

Opozarjamo na veselo komedijo, katero bo uprizoril »Rokodelski oder« v nedeljo ob 5 pop. Prvo dejanje se godi v vlaku, drugo v pisarni tverdi »Brandt in sine«, tretje pa v gledališki garderobi med predstavo. Vesela in obenem globoka vsebina ter dobra zasedba posameznih vlog sta porok, da se nam obeta res dobra in zanimiva predstava. Vstopnice so v predprodaji na dan predstave (v nedeljo) od 10—12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrankova 12-1.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Sreda, 14. oktobra ob 17: »Oče naš«. Red Sreda. Četrtek, 15. oktobra ob 17.30: »Večno mlada Saloma«. Red Četrtek.

Petek, 16. oktobra ob 15: »Vdova Rošinka«. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. Sobota, 17. oktobra ob 17: »Oče naš«. Izven.

Opera:

Sreda, 14. oktobra ob 17: »Traviata«. Izven. Cene od 24 lir navzdol. Četrtek, 15. oktobra ob 17: »Seviljski brivci«. Red Premierski.

Petek, 16. oktobra: Zaprt. (Generalka.)

Bucato perfetto senza sapone

Per il vostro bucato usate Giglio, il prodotto di marca, veramente prezioso per ogni famiglia. Giglio sostituisce vantaggiosamente il sapone e vi consente di fare senza alcuna fatica né perdita di tempo, un bucato perfetto.

Pranje perila brez mila

Za Vaše perilo uporabljajte Giglio, resnično dragoceno znamko za vsako družino. Giglio uspešno nadomešča milo in vam dovoljuje, da čisto operete perilo brez truda in brez izgube časa.

ital. samopranje
GIGLIO
AUTOBUCATO ITALIANO
INDUSTRIE RIUNITE L. BERTONCINI BERGAMO

Dr. Göbbels o lažnivosti tuje propagande

Kadar gre Angležem slabo, se pri svoji propagandi drže načela: Kdor najdlje laže, najbolje laže

Nemški obveščevalni urad poroča iz Berlina: Nemški propagandni minister dr. Göbbels se v tedniku »Das Reich« znova bavi z lažnimi poročili, ki jih angleška propaganda naenkrat širi o vodilnih nemških političnih osebnostih. Ne spleta se, — pravi minister dr. Göbbels — da bi se ukvarjali podrobno z vsako govorico, ki jo razširjajo po svetu. Nemška uradna mesta bi tako postala nekaj preklicvalni stroj, ne da bi mogla pri tem vzeti angleški propagandi dar izmišljaj. Drži dejstvo, da Angleži in Judje vselej, kadar so na tem, da kaj izgube in nimajo skoraj nobenega upanja več, da bi ušli bližajoči se katastrofi, apelirajo na duševne nemanice in se pri tem drže načela: Kdor najdlje laže, najbolje laže. Te pro-

pagandne laži — pravi dalje nemški propagandni minister — so najboljši dokaz, da sovražna propaganda ne razglasa nobenih resničnih dejstev več. Nemško ljudstvo se je pred strupenimi puščicami zavezniške propagande zavarovalo z neprodno roževinasto kožo. Nemško vodstvo je previdno in je pripravljeno prav zaradi svoje previdnosti, da ne bi doživelo kakšnega razočaranja, na vsako pretašstvo, ter je nasproti vsemu, kar na nasprotni strani delajo in govorijo, premišljeno nezaupljivo. Vsekakor mora biti prav tako previden in nezaupljiv. V vojnem času je doživel vsakega posameznika, poslušati le »svoje« lastno vodstvo. Na vseh poljih se odigrava totalna vojna, zlasti pa na polju stanovitnosti src.

Izgube in nevarnosti podmorniške vojne za Anglijo in Ameriko

Zaradi pomanjkanja trgovskih ladij hosta Anglija in Amerika morali opustiti misel za kak večji napad na novih bojiščih v letu 1943

Rim, 13. oktobra. s. Zaskrbljenost Anglosaksoncev zaradi izgub ladij, ki jih v neizprosni uničevalni vojni potaplja podmornice trojne zveze, zlasti zgovorno kaže tisk, ki je svoj prisliljen optimistični ton spremenil v vrsto ugovoritev, ki precej porazno vplivajo na javnost. Spričo dejstva, da se ni bilo vzpostavljeno drugo bojišče in da so Združene ameriške države uvedle stroge predpise zlasti v zadnjem času glede pomorskih prevozov, lahko sklepamo, da je ladijska tonaža, s katero zdaj razpolagajo sovražniki trojne zveze, najmanjša, s katero komaj se ohranjuje svojo učinkovitost na raznih bojiščih in dobavljajo za ta bojišča potrebne stvari.

Vsega skupaj imajo na razpolago samo še 25 milijonov ton ladijskega prostora. Od tega je zdaj 16 milijonov ton ladijskega prostora vpreženih za oskrbovanje Anglije z živili in surovinami ter za prevoz surovin v Ameriko iz krajev, kjer jih proizvajajo, do tja, kjer jih uporabljajo. Preostane le še 9 milij. ton ladij, s katerim oskrbujejo Rusijo, Avstralijo in srednji vzhod. To je malo, če pomislimo, kako velike in nevarne so razdalje, ki jih je treba prepluti do Arhangelska na severu in do Perzijskega zaliva na jugu, in da vožnja tja in nazaj traja tri mesece, pri čemer se računa tudi čas, ki ga zamude za nakladanjem in razkladanjem blaga. Da je to res malo, potrjuje potem tudi dejstvo, da je v zadnjih mesecih sovražnik moral večkrat usmeriti svoje ladijske spremljave drugam, kakor pa so bile prvotno namenjene, da bi na ta način lahko zbral svoja sredstva tam, kjer je bila nevarnost največja. Razlago za takšno preusmeritev lahko najdemo v trenutni stiski na tem ali onem bojišču, na drugi strani pa takšno preusmeritev ladijskih spremljav tudi dokazuje splošno pomanjkanje ladij.

Če bo šlo potapljanje ladij v istem koraku naprej, bi povečanje sedanje stiske lahko prislilo sovražniku, da se odpove eni svojih glavnih prometnih poti ter na ta način prepreči, da bi postopno zmanjševanje tonaže na vseh prometnih poteh imelo za posledico splošno oslabilitev napadalne in obrambne zmogljivosti. Kljub graditvi novih ladij bi čista izguba nadaljnjih treh milijonov ton ladij v prihodnjih sedmih mesecih, to je pred pomladjo 1943, skrbila za več ko tretjino sovražnikove brodogradnje, ki zdaj oskrbuje bojišča, ali z drugimi be-

sedami, število voženj proti Afriki in srednjemu vzhodu bi se skrbilo za polovico. Tako veliko nevarnost predstavljajo, s katero groze podmornice trojne zveze.

Vendar pa ne smemo podcenjevati možnosti, da se sovražnik spet opomore in zbere. Neizogiben večji razvoj nastopov protipodmorniških sredstev ob ameriških in južnoafriških obalah, večje skušnje, ki si jih bodo pridobile Združene države s svojo mornarico, bi utegnile postopno zmanjšati število vsak mesec potopljenih ladij. Istočasno bi zgraditev novih ladij, ki jih imajo v načrtu, lahko še nadalje zmanjšalo razliko. Tudi če nalašč ne upoštevamo protiučrepov trojne zveze in dopustimo najsibšo domnevo, bi vendar ob začetku novega leta vsak mesec lahko primerjali razmerje med potopljenimi in na novo zgrajenimi ladjami. V prvem trimesečju leta 1943 bi sovražnik imel samo še 24 milijonov ton ladij in bi to zanj pomenilo še vedno veliko stisko v obrambni vojni, kaj šele, da bi sovražnik mogel napadati. Pomisliti je treba, da je za prevoz 200.000 mož močnega ekspedicijskega zbora (od tega polovica motoriziranega) čez morje, potrebno tri milijone ton ladijskega prostora, in tak prevoz bi v normalnih razmerah trajal več mesecev. Za vzdrževanje takšnega ekspedicijskega zbora bi potem moralo biti stalno na razpolago približno dva milijona ton ladij. Iz vsega tega, v luči sedanjih dogodkov lahko trdimo, da bo l. 1943 pomanjkanje trgovskega ladijstva in bo sovražnik moral opustiti vsako misel na kakšen napad v večjem obsegu na novih bojiščih, seveda če ne tvegati, da bi oslabil še itak omanjano učinkovitost sedanjih vojnih terišč.

Sporazum o preselitvi Nemcev s Hrvaškega

Iz Zagreba poročajo, da je bil med Nemčijo in Hrvaško sklenjen sporazum glede preselitve 20.000 Nemcev, ki žive raztreseni po Bosni, Hercegovini in Slavoniji, v domovino. Po tem sporazumu je Nemcem dovoljeno, odnesti s seboj v Nemčijo vse premoženje, premoženje in denar, ne da bi jim bilo treba plačati kakršno koli carino. Nepremičnine pa morajo Nemci pred preselitvijo prigraditi in bodo na temelju posebnih določb dobili zanje primerno odškodnino. Tisti, ki se bodo odločili za selitev, pa morajo svoje terjatve, dolge in zahtevke po možnosti urediti pred selitvijo. Prvi vlak z nemškimi izselenci iz Hrvaške, bo odpeljal v Nemčijo v četrtek, 15. oktobra. Za selitev ne bo treba nič plačati in bo tudi prevoz premičnin brezplačen. (MTI.)

Klic k iznajdljivosti med železničarji

Iz Berlina poročajo: Na pobudo nemškega prometnega ministra se je uprava nemških državnih železnic obrnila s posebnim pozivom na številno podrejeno osebje, v katerem vabi vsakogar, naj skuša pokazati svojo iznajdljivost na ta način, da poišče tehnične, organizacijske, upravne in drugačne novosti, na podlagi katerih bi bilo mogoče nadaljnje izboljšanje službe po nemških državnih železnicah. Predloge bodo natančno pretehtali in se bodo po njih začeli tudi ravnati, če se izkaže, da so dobri in izvedljivi. Uredniki in delavci, katerih predlogi bodo odobreni, bodo prejeli nagrade.

»Vsaj v bližini« je priljudno pripomnil, najprej v Perin po premogeto pa v Aden zaradi nekkih prokletih sto ton gumija. Ali hočete tja?»

»Ali sprejemate potnike?»

»Ne radi,« je pristal. »Še nikdar nismo imeli nikogar, »Kabin-ga« nima nobenih kabin; toda če želite za vsako ceno v Aden, vam lahko poleg svoje sode pripravim vesele postelje.«

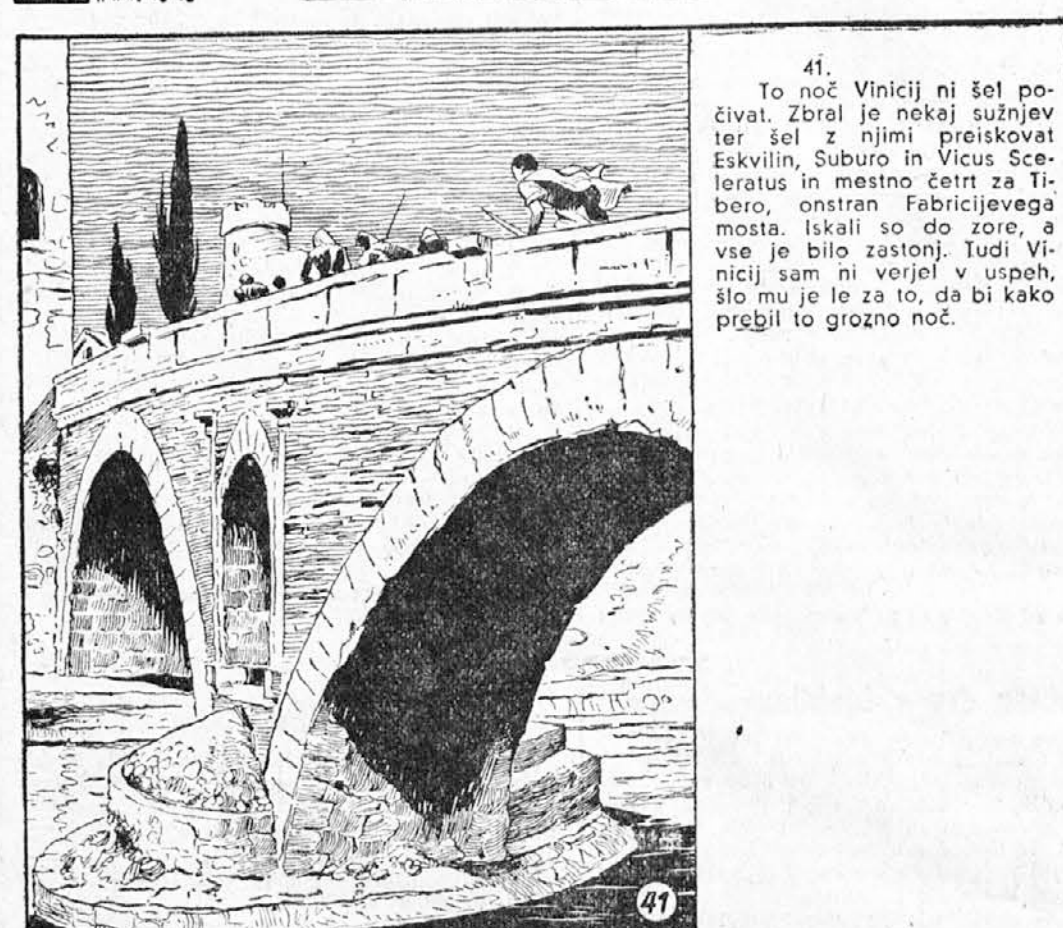
Tako sem prišel na krov »Kabin-ga« kot njen edini potnik in hkratu tudi kot njen prvi potnik v vsej dobi njenega dvajsetletnega življenja. Čeprav je riba, ki smo jo imeli za kosilo, smrdela in smo jedli meso iz konzerv, sem se prav dobro počutil med tridesetimi možmi iz Kalkute, ki so sestavljali ladijsko posadko in med štirimi častniki, ki so s kapitanom vred predstavljali ladijsko vodstvo.

»Kabin-ga« je angleška tovorna ladja in zaradi tega čistejša kakor kateri koli egipčanski ali grški potniški parnik. Ladja je imela prav toliko kopalnic kakor oficirjev. Poleg tega se moram zahvaliti »Kabin-gi« za najlepšo noč, ki sem jo preživel na svojih potovanjih.

To je bilo sredi po večerji; večerjali smo ob pol šestih, kajti na tovrstnem parniku se konča dan s sončnim zahodom. Mogoče, kakor oranža rumen mesec — neverjetno, kakor kaka impresivistična slika — je stal nizko na obzorju nad dolgimi črnimi valovi, ki so blesteli oljnatno nežno in kipele v rdečkastem šumotu. Kakor iskro so se poganjale ribe iz morja. Ozračje je bilo mehko in omledno kakor mlačna kopel. Poležaval sem na edinem že polomljenem naslanjaču za dimnikom v bližini mornarjev, ki so molčeli pili okoli svoje večerje. Na neki daljni čeri je brlela luč, ona tistih samotnih luči, katerih varuhi dobe samo vsak tretji mesec hrano in pošto. Ko sem strmel v zvezde, sem si mislil: »Če je tam zgoraj v nebesih samo pol tako lepo kakor noč tu spodaj, potem se vendar izplača potruditi se, biti dober človek, da bi prišel gor.« Primerjal sem malo bleščečo zvezdo z ladijskim dimnikom; lučka in rob dimnika sta ostala nepremično drug ob drugem, tako da bi si lahko mislil, da sta ladja in čas obstala. V tem mehkem srečnem miru so zaspale vse skrbi, vse želje in nade.

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

41.
To noč Vinicij ni šel počivat. Zbral je nekaj sužnjev ter šel z njimi preiskovat Eskvilin, Suburo in Vicus Scleratus in mestno četrt za Tiberom, onstran Fabricijevega mosta. Iskali so do zore, a vse je bilo zastoj. Tudi Vinicij sam ni verjel v uspeh, šlo mu je le za to, da bi kako prebil to grozno noč.

Uganka Rubensovega rojstnega kraja rešena

Ze dolgo časa se troje mest prepira med seboj, kateremu naj pripada čast, biti rojstni kraj slovitnega flamskega slikarja Petra Pavla Rubensa. In ta tri mesta so Anvers, Köln in Siegen v Nemčiji. Nekako tak spor imajo, kakor tistih sedem grških mest, ki so se prepirala med seboj, kje je bil rojen Homer. Zdaj pa poročajo iz Anversa, da so slednjič le našli neizpodbiten dokaz, da je bil slavni Rubens rojen v Siegen, ne pa morda v Anversu ali v Kölnu. Kljub temu pa bo Anvers tudi v bodoče tisto mesto, kjer se bodo največ ukvarjali z raznimi raziskovanji vsega, kar se nanaša na življenje velikega slikarskega mojstra. V Siegen imajo v načrtu urediti »Rubensove dvorane« v tamkajšnjem gradu, kjer je muzej. Zato je zdaj mesto Anvers poslalo v Siegen v dar nekaj znamenitih Rubensovih slik.

Ukrajinski riž

Ukrajina je veljala za evropsko žitnico, in to po vsej pravici. Povsod poznajo, oziroma so vsaj v prejšnjih mirnih časih poznali ukrajinsko pšenico. Manj znano pa je, da so v Ukrajini tudi riževa polja, čeprav ne bogve kako širna. Riž goje zlasti v tistih pokrajinah, preko katerih teče Dneper, posebno južno od Zaporozja, kakor tudi ob reki Bug pri Voznešensku. Tu po posebnih prekopih namakajo zemljo, ki je spričo tega kaj prikladna za pridelovanje riža. Na vsakem hektaru zemljišča — pravi nemški poročevalec iz Krakova — pridelajo približno 50 metrskih stotov riža. To je kar zadovoljiva količina, če upoštevamo tamkajšnje krajevne vremenske in druge razmere.

V zvezi s tem piše agencija CE, da je vse dosedanje pridelovanje riža v Rusiji samo šele nekaj poskus, ki pa za bodoče dobro obeta.

»SLOV. DOM« v vsako hišo!

Vroč, nemirna INDIJA!

Nebo in pekel na poti v Indijo

Družba »Ellerman Line« ima en milijon dvesto tisoč ton ladijskega prostora, kuri z lastnim premogom in uporablja svoje lastno jeklo. »Ellerman Line« je velik in mogočen trust, toda prepričan sem, da družba ne more biti ponosna na to staro gugavo tovorno barko »Kabin-ga«, ki se potepa med Suezom in Mombasso, se dnevno ustavlja v majhnih pristaniščih in naloži tod tovor železa, tam spet nekaj bal volne. Pravi pravcati »tramp«, kot pravijo tukaj potepuški barki. Kljub temu pa sem bil vesel, da sem prišel na njen krov. Kdor je sedaj čakal v Port Sudanu — najbolj mrzličem mestu ob Rdečem morju — na ladjo, ta bo znal čutiti z menoj.

Pet dni sem zastoj prežal na kako ladjo, ki bi me prepeljala v Colombo ali vsaj v Aden, dokler se ni kočno prigugala »Kabin-ga«. Iz čolna ven sem jim zaklical:

»Kam vozite?»

Z mosta je nato zagodrnjal nek glas: »V pekel!»

Potem pozdravite tam svoje prijatelje! Sem ga strupeno zavrnil in s tem smatral vso stvar za opravljeno.

Toda pri lunchu v takojimenovanem »hotelu« me je nagovoril rjav, po nekaj požirkih vina odobrovoljen mornariški častnik:

»Ali ste bili vi tisti, ki mi je naročil pozdrave za pekél?»

Zasmejal se je kakor slabo namazan voz.

»Ali ste vi mož, ki se vozi v pekél?« sem mu izmikajoče odgovoril.